

[Handelsministeren.]

ærede Medlem i, at der er nogen Mulighed for at hjælpe en halvt falleret Bane ved at lægge en Kartoffelmelsfabrik ved Banen. Kartoffler taaler ikke Transportomkostninger som dem, der kommer i Betragtning ved Transport af Kartofflerne pr. Bane, og en saa ringe Pris som 3 Kr. pr. Td. leveret paa Fabrik maa nødvendigvis føre til, at Avlerne selv leverer deres Kartoffler paa Fabrikken, selv kører dem til Fabrikken. De maa selv kunne tjene de Penge, som det ellers vilde koste at forsende Varen pr. Bane. Derfor tror jeg, jeg afgjort maa sige til det ærede Medlem Hr. A. Svensson, at det Argument, at en Bane, der nu har sine Vanskeligheder at kæmpe med, skulde kunne hjælpes ved, at der blev lagt en Kartoffelmelsfabrik i dens Nærhed, kan ikke bruges. Men i Sønderjylland har man formentlig ogsaa Muligheder for at komme med helt andre Argumenter, saa at man dernede kan deltage i Kartoffelmelsproduktionen.

Jeg kan være enig med det ærede Medlem Hr. Christiani i, at der ved Bygning af de fire Fabrikker bør træffes saadanne Foranstaltninger, det der bliver en Samvirken mellem de forskellige Andelsselskaber, at man engagerer netop de Folk og det Firma til at bygge Fabrikkerne, som har de bedste Betingelser for at kunne levere Varen saaledes, at den i enhver Henseende er tilfredsstillende, og at den virkelig svarer til det bedste, der nu kan fremskaffes paa dette Omraade, og at Priserne heller ikke bliver anderledes, end at man kan være tjent med at betale dem. Men alt dette ordner sig nok. Jeg kan sige, at der allerede i Handelsministeriet er ført Forhandlinger, saaledes at dersom Lovforslaget bliver vedtaget forholdsvis hurtigt, vil man ogsaa forholdsvis hurtigt kunne komme i Gang med at bygge selve Fabrikkerne, forudsat at man kan enes om, hvor de skal ligge, og det er jo saa heldigt, at den allerstørste Part af det Arbejde, der er forbundet med Fabriksbygningernes Tilvejebringelse, kan udføres her i Landet. Enkelte Specialmaskiner maa man købe i Udlandet, men den aldeles overvejende Del af Arbejderne, det være sig maskinelle eller andre Arbejder ved Fabriksanlægget, kan udføres her i Landet.

Med disse Bemærkninger anbefaler jeg paa ny Lovforslaget til Vedtagelse.

Pürschel: Jeg vil gerne tillade mig at knytte nogle faa Bemærkninger dels til Lovforslaget og dels til den Debat, der har fundet Sted.

Jeg vil først sige til det ærede Medlem Hr. Hans Hansen (Rørby), som sagde, at overalt i Verden, hvor man havde indført Toldbeskyttelse, havde den kun medført forøget Arbejdsløshed, at den Bemærkning giver mig Anledning til at udtale min store Tilfredshed med, at Loftet ikke er indrettet saaledes, at det falder ned, hver Gang der siges noget Vrøvl fra denne Talerstol, thi Mage til historisk Urigtighed skal man lede længe efter. Naar man tænker paa, hvad der er opbygget af Industri i Lande med Toldbeskyttelse, ja saa er det oprigtig talt nedtrykkende og alligevel paa en vis Maade opmuntrende, at man hører den Slags Ting sagt fra Folketingets Talerstol. Det er nedtrykkende, for det vidner om, hvor faa historiske Kundskaber der behøves for at naa op paa denne Talerstol, og det er opmuntrende, fordi det vidner om, hvilket Mod Folk alligevel har til at tale om Ting, hvortil de intet som helst Kendskab har.

Det ærede Medlem Hr. Munch-Petersen glædede sig ved, at der i dette Lovforslag var en Del socialistiske Tanker. Ja, kan det egentlig forbavse ham, at man hos en socialistisk Regering — den kalder sig ganske vist socialdemokratisk, men det er dog Folk, der har et socialistisk Program — finder socialistiske Tanker; mig forbavser det ikke i hvert Fald, det forbavser mig mere at se den Glæde, hvormed Partiet Venstre nu gaar ind for disse Tanker paa en hel Række Omraader. Men det ærede Medlem kan naturligvis ikke lade være at angribe Regeringen i Kraft af det kendte Ord: Frænde er Frænde værst, sagde Ræven om de røde Hunde.

Det var naturligvis et vigtigt Spørgsmaal, det ærede Medlem Hr. Christiani var inde paa, Spørgsmaalet, om Tegningen af Leverancer af Kartoffler, jeg tror, det var dette ærede Medlem, der talte om det. Jeg vil her gerne spørge den højtærede Landbrugsminister, hvad egentlig Tanken med Ordningen er, om jeg har forstaaet den rigtigt saaledes, at de Folk, der gaar ind paa at levere Kartoffler, skal tegne sig for en 5-aarig Periode. Det har ikke fundet Udtryk i Lovforslaget, men det staar i Bemærkningerne; der staar endda noget om to 5-aarige Perioder. Men Prisen skal fastsættes hvert Aar, og hvis man nu ikke kan naa til Enighed om den, saa bliver det formodentlig den højtærede Handelsminister, der skal fastsætte, hvilken Pris der skal gælde. Jeg kan ikke rigtig tro, at denne Ordning egentlig er egnet til at blive effektiv, for jeg gad jo nok se, hvorledes man vil faa Bønderne til at levere Kartoffler, hvis